

รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน

The Professional Learning Community Model for Developing Learning
Management to Promotes the Analytical Thinking Ability of Students at
Wat Chiang Yuen Municipal School

เบญจรัตน์ เมระปัญญา

Benjarat Metapanya

โรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน จังหวัดเชียงใหม่

Wat Chiangyuen Municipal School, Chiang Mai

E-mail: prettyben007@hotmail.com

(Received : June 7, 2019 Revised : August 16, 2019 Accepted : August 19, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครู 2) พัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน และ 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร จำนวน 2 คน ครูจำนวน 22 คน และนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืนในปีการศึกษา 2561 จำนวน 239 คน รวมจำนวน 263 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการประชุมเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ แบบประเมินคุณภาพของรูปแบบ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้ แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบประเมินผลงานนักเรียน และแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์มี 3 องค์ประกอบ คือ หลักการ กระบวนการ และการติดตามประเมินผล หลังการใช้รูปแบบพบว่า คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูหลังการเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงกว่าก่อนการเข้าร่วม ครูเกิดความเข้าใจในกระบวนการ และเทคนิคการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และนักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีความสุขในการเรียน

คำสำคัญ: ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การจัดการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the current state of learning management and personnel development requirements of teachers 2) develop the professional learning community model for developing learning management that promotes the analytical thinking of students at Wat Chiang Yuen Municipal School and 3) to study the results of using the model of professional learning community. The research population were 2 administrators, 22 teachers and 239 students at Wat Chiang Yuen Municipal School during the academic year 2018, totaling 263 people. The tools used in the research were the meeting record form the situation analysis, quality evaluation form of model, focus group record form, learning management quality evaluation form, questionnaire of teachers' opinions on joining a professional learning community, analytical ability test, and the interview form of students' opinions about teacher learning management. Analyze data using mean, standard deviation, frequency, percentages and content analysis. The research found that the model of professional learning community in the development of learning management promoting analytical thinking ability consists of 3 components: principles, processes and evaluation. After using the model, it was found that the quality of teachers learning management after participation was higher than before joining. In addict, teachers understanding of the process and teaching techniques that promote analytical thinking ability along with the analytical thinking ability of students after studying were higher than before and they had fun learning.

Keywords: Professional learning community, Learning management, Analytical thinking

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพของประชาชนอันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ ดังจะเห็นได้จากผลของการให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของประเทศฟินแลนด์จึงทำให้ประเทศดังกล่าวมีคุณภาพการศึกษาอยู่ในลำดับต้น ๆ ของโลก (ปรีดี บุญซื่อ, 2560, 1) โดยแนวทางการจัดการศึกษาจะต้องสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงไปของสังคม บริบท สถานการณ์ สำหรับประเทศไทยนั้นได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2580) ในประเด็นที่ 4 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาไว้ว่า ต้องมีการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มุ่งเน้นการคิดเพื่อหาทางแก้ปัญหา (ราชกิจจานุเบกษา, 2561, 35-37) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมคนไทยให้มีความสามารถในการดำรงชีวิตสำหรับโลกศตวรรษที่ 21 เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิด

วิเคราะห์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา, 2560, 65-68) ทำให้แนวทางการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาให้ผู้เรียนรู้เท่าทันของสังคม ทั้งนี้ในการจัดการศึกษาของไทยก็ให้ความสำคัญกับการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนโดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการคิดวิเคราะห์ดังจะเห็นได้จากการกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับการประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบสี่ พ.ศ.2559-2563 ด้านผู้เรียนคือต้องมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหาและคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นสถานศึกษาต่างๆ จะต้องมีการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2561, 4) นอกจากนี้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ก็ได้กำหนดเป้าหมายของผู้เรียนกำหนดจุดมุ่งหมายไว้ในข้อ 3 และข้อ 4 ว่าให้ผู้เรียนมีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีศักยภาพในการจัดการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี มีทักษะด้านการคิด การสร้างปัญหาและทักษะในการดำเนินชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

ถึงแม้ว่าคุณลักษณะการคิดวิเคราะห์จะเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรก็ตาม แต่จากการสอบวัดความรู้แก่นักเรียนนานาชาติหรือที่รู้จักกันในชื่อ PISA (Programme for international student assessment) เป็นการสอบเพื่อใช้วัดระดับการเรียนรู้ของนักเรียนอายุ 15 ปีทั่วโลก โดยการสอบ PISA มีการวัดระดับความรู้ใน 3 วิชา ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการอ่าน จัดสอบทุก 3 ปี และดำเนินการต่อเนื่องมา 15 ปีแล้ว การสอบ PISA ขึ้นชื่อว่าเป็นการทดสอบที่มีมาตรฐานสูง และผลสอบ PISA มักถูกใช้ในการเปรียบเทียบระดับการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนแต่ละประเทศปีพุทธศักราช 28 ปรากฏว่าผลสอบในวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการอ่าน ไทยของนักเรียนไทยอยู่อันดับ 52 54 และ 57 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าเด็กไทยมีทักษะด้านการวิเคราะห์อยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2560, 1) สำหรับโรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครเชียงใหม่ เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ก็ประสบปัญหาเช่นเดียวกับโรงเรียนส่วนใหญ่ของประเทศ คือ จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2554-2558) ยังมีส่วนที่ควรพัฒนาคือ เด็กบางส่วนขาดทักษะการแก้ปัญหา ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ได้ลงมือปฏิบัติจริง ฝึกการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ (โรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน, 2555, 3) องค์ประกอบที่ช่วยส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์มีหลายส่วน ได้แก่ ครอบครัว สังคม และโรงเรียน แต่เนื่องจากนักเรียนใช้ชีวิตส่วนใหญ่ในการเรียนรู้ที่โรงเรียน ดังนั้น ปัจจัยหลักที่สำคัญที่จะส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คือ ครู ทั้งนี้ครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ครูต้องเรียนรู้และปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของตนเองโดยทำวิจัยในชั้นเรียน (วิจารณ์ พานิช, 2555) สอดคล้องกับรายงานการศึกษาแนวการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า ครูของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ได้ระบุจุดที่ต้องการพัฒนา และมีความต้องการในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการทำวิจัยในชั้นเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555) จากเหตุผลดังกล่าวนี้พบว่าการพัฒนาครูจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

แนวทางการพัฒนาครูด้วยกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพซึ่งเป็นวิธีการพัฒนาครูที่เชื่อว่ามีส่วนช่วยส่งเสริมให้ครูมีจิตใจมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนโดยการสร้างบรรยากาศให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ช่วยให้ครูไม่โดดเดี่ยว และมีเครือข่ายในการทำงาน (ชูชาติ พ่วงสมจิตร, 2560, 34-41) และยังสอดคล้องกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาครูจะต้องเน้นการฝึกปฏิบัติ สนับสนุนให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาการร่วมกัน (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2557, 17) การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันจะช่วยให้เกิดวัฒนธรรมการเปลี่ยนแปลงในองค์กรได้ จำเป็นที่จะต้องมีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community: PLC) การเรียนรู้ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing) ในรูปแบบของการสร้างชุมชนนักปฏิบัติ (Community of practice) ซึ่งเป็นกระบวนการทางสังคมที่มีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและการสร้างชุดของความรู้ การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ได้ถูกนำไปใช้กันอย่างแพร่หลายในประเทศสหรัฐอเมริกา รวมทั้งประเทศอื่นๆ ที่ต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (เรวัตชัยเขาวรัตน์, 2558, 1)

จากความเป็นมา ความสำคัญของปัญหาและผลการวิจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ประกอบกับข้อมูลผลวิเคราะห์สถานการณ์ของโรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืนมีจุดที่ควรพัฒนา คือ คุณภาพกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในลักษณะใดจึงจะพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ดังนั้นจึงทำให้ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารมีหน้าที่ในการรับผิดชอบและพัฒนาด้านวิชาการของสถานศึกษาโดยตรง จึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้เพื่อยกระดับการพัฒนาครูจากความต้องการเปลี่ยนแปลงของครูอันจะส่งผลต่อคุณลักษณะของผู้เรียนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของโรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของโรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยบุคลากร ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา รวม จำนวน 2 คน
2. ครูผู้สอนโรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน จำนวน 22 คน
3. นักเรียนโรงเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 49 คน จำนวน 239 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 46 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 39 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 34 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 36 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 35 คน รวมทั้งหมดจำนวน 239 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังต่อไปนี้

การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน

ดำเนินการจัดประชุมแบบมีส่วนร่วมเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ (Swot analysis) ใน 2 ด้าน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ของครู และด้านผลการเรียนรู้ของนักเรียน

การวิจัยระยะที่ 2 การสร้างและประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของโรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน

- 2.1 กำหนดโครงสร้างของรูปแบบ และวิธีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 2.2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับกระบวนการ ขั้นตอนของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตลอดจนข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สถานการณ์
- 2.3 สังเคราะห์เนื้อหาเพื่อนำมากำหนดรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 2.4 ประเมินคุณภาพรูปแบบ โดยใช้ 2 ขั้นตอน คือ จัดประชุมกลุ่มเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ทำการวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรูปแบบ และผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นนำร่างรูปแบบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม จำนวน 5 คน ทำการประเมินคุณภาพของรูปแบบ 5 ด้าน คือ ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้อง และความครอบคลุม

การวิจัยระยะที่ 3 การดำเนินการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของโรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน

- 3.1 จัดประชุมเพื่อชี้แจงและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการพัฒนาการเรียนรู้อและการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน
- 3.2 ใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามรูปแบบที่ได้กำหนดไว้ ตามขั้นตอนดังนี้
 - 3.2.1 ขั้นการเตรียมการ
 - 1) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งกรรมการขับเคลื่อนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2) ดำเนินการอบรมเพื่อสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และความสามารถในการสื่อสารด้วยสุนทรียสนทนา

3.2.2 ขั้นตอนดำเนินการ ดำเนินการในปีการศึกษา 2561 มีขั้นตอนของการดำเนินการดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อละลายพฤติกรรมและสร้างความไว้วางใจกันด้วยการใช้ “เรื่องเล่าเร้าพลัง (Story telling)”

กิจกรรมที่ 2 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน (Lesson study)

กิจกรรมที่ 3 ดำเนินการตามแผนกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ โดยเริ่มดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนางานร่วมกันเป็นคู่ (Buddy)

กิจกรรมที่ 4 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสะท้อนผลการดำเนินการของครูแกนนำ และนำเสนอให้สมาชิกในโรงเรียนทั้งหมด

กิจกรรมที่ 5 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ โดยการขยายผลของครูแกนนำ

กิจกรรมที่ 6 การดำเนินการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพวงรอบที่ 2 ร่วมวางแผนการสอน (Plan) ร่วมสังเกตการสอน (Do) และร่วมสะท้อนผลการสอน (See)

กิจกรรมที่ 7 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติวงรอบที่ 2 โดยในขั้นตอนนี้ ทางโรงเรียนได้จัดให้คณะครูทั้งโรงเรียนได้มีการพบปะ และเปลี่ยนเรียนรู้กัน

3.3 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอผลการจัดการเรียนรู้และผลงานนักเรียน

การวิจัยระยะที่ 4 การศึกษาผลการใช้รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของโรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน มีขั้นตอนดังนี้

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลผลการใช้รูปแบบ โดยการประเมิน ผลข้อมูล ดังนี้

4.1 ผลการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้โดยครูประเมินตนเอง

4.2 ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

4.3 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

4.4 ผลการประเมินผลงานนักเรียน

4.5 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครู

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 8 ชุด ได้แก่

1. แบบบันทึกการประชุมเพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนาตนเองของครู ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล การบริหารการศึกษา และด้านการใช้ภาษาไทย

2. แบบประเมินคุณภาพของรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านความเป็นไปได้ จำนวน 4 ข้อ 2) ด้านความเหมาะสม จำนวน 9 ข้อ 3) ด้านความถูกต้อง จำนวน 5 ข้อ 4) ด้านความครอบคลุมจำนวน 5 ข้อ และ 5) ด้านความเป็นประโยชน์จำนวน 4 ข้อ เป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ข้อคำถามแต่ละข้อมีค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00

3. แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อวิพากษ์รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ใช้สำหรับบันทึกประเด็นในการสนทนากลุ่ม โดยมีรอบคำถามเกี่ยวกับรูปแบบ ได้แก่ ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบในภาพรวม คำชี้แจง หลักการพัฒนาระบบการพัฒนา การวัดและการประเมินผล และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ

4. แบบประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้ตามประเด็นของการจัดการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ประกอบด้วย ประเด็นสำคัญ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดแนวทางพัฒนาตนเอง และความสม่ำเสมอในการบันทึก เป็นแบบตรวจสอบรายการ คือ ใช่ และไม่ใช่ตรวจสอบคุณภาพโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษาไทยพิจารณาเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

5. แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นข้อคำถามปลายเปิด ประกอบด้วยประเด็นคำถาม 3 ข้อ คือ ความคิดเห็นก่อนการเข้าร่วม ความคิดเห็นหลังการเข้าร่วม ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วม ตรวจสอบคุณภาพโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษาไทยพิจารณาเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

6. แบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 เป็นแบบปรนัยแบบเลือกตอบโดยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 จำนวน ฉบับละ 10 ข้อ และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ฉบับละ 15 ข้อ โดยผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทั้งนี้ระดับคุณภาพของแบบทดสอบแต่ละฉบับมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67-1.00 ความยาก 0.40-0.73 อำนาจจำแนก 0.35-0.76 และค่าความเชื่อมั่นสูงกว่า 0.80 ทุกฉบับ

7. แบบประเมินผลงานนักเรียน โดยมีลักษณะการให้ปฏิบัติผลิตชิ้นงานและตอบข้อคำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์ 3 ด้าน คือ วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการพิจารณาคะแนนตามเกณฑ์รูบริคส์ รวม 10 คะแนน โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนรวม คือ 1-5 คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง 6-7 คะแนน หมายถึง พอใช้ 8-9 คะแนน หมายถึง ดี และ 10 คะแนน หมายถึง ดีเยี่ยม ตรวจสอบคุณภาพโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และการใช้ภาษาไทยพิจารณาเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

8. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นข้อคำถามปลายเปิด ประกอบด้วยประเด็นคำถาม 2 ข้อ คือ นักเรียนมีความประทับใจในการสอนของครูหรือไม่อย่างไร นักเรียนไม่ชอบการสอนของครูตรงไหน อย่างไร ตรวจสอบคุณภาพโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และการใช้ภาษาไทยพิจารณาเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการบันทึกประชุมกลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติ ดังนี้

2.1 ค่าเฉลี่ย เพื่อระบุค่ากลางของกลุ่ม สำหรับข้อมูลผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบผลการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู คะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลการประเมินผลงานนักเรียน

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อบอกการกระจายของข้อมูล สำหรับข้อมูลผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบผลการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู คะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลการประเมินผลงานนักเรียน

2.3 ความถี่ ใช้สำหรับข้อมูลความคิดเห็นของครูและนักเรียน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน

1.1 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลไม่ชัดเจน ไม่หลากหลาย วิธีสอนของครูไม่น่าสนใจ ไม่ได้ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ครูขาดการใช้การเสริมแรง ครูสอนตามหนังสือ ขี้ตามกระดาน นักเรียนไม่ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงจากครู

1.2 ครูมีความต้องการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการสอน การพัฒนาแผนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่สามารถนำไปใช้สอนได้จริงในรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่เข้าใจง่ายที่มองเห็นภาพการสอนในภาพรวมได้ ต้องการได้รับแรงจูงใจในการสอน ตลอดจนต้องการได้รับการสะท้อนผลการสอน

2. ผลการพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์

2.1 ผลการพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 หลักการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นเข็มทิศนำทางเพื่อให้ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบได้เกิดความเข้าใจและตระหนักในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 1.1) ทฤษฎีหลัก 3 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีจิตวิทยาเกี่ยวกับแรงจูงใจทั้งภายนอกและภายใน ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ และแนวการพัฒนาคนด้วยจิตตปัญญา 1.2) จุดมุ่งหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 1.3) เงื่อนไขของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ เป็นขั้นตอนของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 2 การดำเนินการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ขั้นที่ 3 การสะท้อนผลการ

ปฏิบัติงาน **องค์ประกอบที่ 3 การติดตามประเมินผล** การติดตามประเมินผลเพื่อประเมินผลลัพธ์จากการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการติดตามคุณภาพของครูใน 2 ด้าน คือ คุณภาพการจัดการเรียนรู้ และความคิดเห็นของครู และการติดตามคุณภาพนักเรียนใน 3 ด้าน คือ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ผลงานนักเรียน และความคิดเห็นนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครู

2.2 ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน พบว่า มีคุณภาพด้านความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้อง ความครอบคลุมและความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด และในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์

3.1 ครูส่วนใหญ่มีคะแนนการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังการเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ($\mu=8.95$, $\sigma=0.95$) สูงกว่าก่อนการเข้าร่วม ($\mu=5.95$, $\sigma=1.29$)

3.2 ครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทำให้ครูเกิดความเข้าใจในกระบวนการ และเทคนิคการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ครูในโรงเรียนรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันมากขึ้น รู้สึกไม่โดดเดี่ยว มีคนช่วยแก้ไขปัญหาที่ยากให้ง่ายขึ้น ทำให้ครูตื่นตัวในการสอน ครูมีการวางแผนการสอนที่ดีเนื่องจากเขียนแผนหน้าเดียวตลอดจนมีความสุขกับการสอนและการประชุม

3.3 คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียนในทุกระดับชั้น

3.4 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สามารถสร้างสรรค์ผลงานอยู่ในระดับดีขึ้น

3.5 นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามี乐趣ในการเรียน ครูให้นักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม การสอนของครูไม่น่าเบื่อ มีความตื่นตัว ครูใจดี นักเรียนได้คิดและเขียนสรุปด้วยตนเองและได้เดินสำรวจรอบโรงเรียน

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน จากการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน พบว่า ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลไม่ชัดเจน ไม่หลากหลาย วิธีสอนของครูไม่น่าสนใจ ครูสอนตามหนังสือ ขึ้นตามกระดาน นักเรียนไม่ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงจากครู ทั้งนี้เนื่องจากมาจาก ครูมีภารกิจอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากงานสอนจำนวนมาก ทำให้มีเวลาในการเตรียมการสอนค่อนข้างน้อย ประกอบ

กับครูบางส่วนยังคงขาดความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลยังไม่หลากหลาย โดยผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของสุพรรณิ อารมณ์ และแก้วเวียง นำนาค (2557) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนผาน้ำทิพย์วิทยาสถาบันงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ของครูแต่ละคนยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจาก ครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ และทักษะในการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ไม่มากนัก ครูเคยเข้ารับการอบรมการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์แต่ไม่เคยลงมือเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์อย่างจริงจัง นอกจากนี้ยังเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการศึกษาของ วิศนีย์ ใจนก (2560) ทำการศึกษากลยุทธ์การพัฒนาครูด้านการสอนคิดวิเคราะห์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของความต้องการในการพัฒนาครูด้านการสอนคิดวิเคราะห์ พบว่า ครูขาดทักษะการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจ ทั้งนี้แต่ละโรงเรียนประสบปัญหาส่วนใหญ่ที่คล้ายคลึงกัน นอกจากนี้ ครูยังมีความต้องการในการพัฒนาในทิศทางเดียวกันด้วย คือ ครูมีความต้องการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการสอน การพัฒนาแผนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่สามารถนำไปใช้สอนได้จริงในรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่เข้าใจง่ายที่มองเห็นภาพการสอนในภาพรวมได้ ต้องการได้รับแรงจูงใจในการสอน ตลอดจนต้องการได้รับการสะท้อนผลการสอน โดยภายหลังจากการศึกษาลักษณะปัญหาและความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลไปสร้างรูปแบบการพัฒนาครูในขั้นต่อไป

2. ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จากการศึกษา พบว่า รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ คือ หลักการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กระบวนการ และการติดตามประเมินผล โดย **องค์ประกอบที่ 1 หลักการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ** ถือว่าเป็นเข็มทิศนำทางเพื่อให้ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบได้เกิดความเข้าใจและตระหนักในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ก่อนที่ผู้บริหารจะดำเนินการมีความจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนด แนวคิดทฤษฎี จุดมุ่งหมายและเงื่อนไขของการดำเนินการไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นแนวทาง หลักคิด สำหรับงานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษา ทฤษฎีหลัก 3 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีจิตวิทยาเกี่ยวกับแรงจูงใจทั้งภายนอกและภายใน ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ และแนวการพัฒนาคนด้วยจิตตปัญญา ทำให้ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้าใจถึงเหตุผลของพฤติกรรมและความต้องการของครูได้เป็นอย่างดี ซึ่งก่อนดำเนินการหากผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่ได้กำหนดไว้จะช่วยให้มีความเข้าใจเหตุและผลที่ใช้ในการดำเนินการได้ถูกต้องชัดเจน สามารถทำนายและแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการพัฒนาได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555, 63) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของทฤษฎีไว้ว่า เป็นการทำให้เกิดความรู้ ความคิดใหม่ๆ เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ สามารถใช้ประกอบการทำนายเหตุการณ์ พฤติกรรม และใช้แก้ปัญหา ช่วยขยายประสิทธิภาพของการทำงานเนื่องจากมี

ทางเลือกที่หลากหลายและใช้เป็นหลักยึดในการปฏิบัติงานซึ่งนำไปสู่การมีแนวทางที่ถูกต้อง นอกจากนี้ในหลักการยังจำเป็นต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการดำเนินการ ในที่นี้รูปแบบได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ว่า เพื่อดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการยกระดับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของโรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน ไม่ว่าจะกระทำการใดๆ จะต้องมิติศทางเพื่อให้ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบและเข้าใจเจตนาของรูปแบบให้ชัดเจน และมีมุมมองเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเงื่อนไขที่ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องระลึกไว้เสมอในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพคือ ครูที่เข้าร่วมต้องมีความสมัครใจโดยถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสนอง โลหิตวิเศษ (2559, 32) กล่าวสรุปถึงหลักการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ไว้ว่า ต้องใช้หลักการมีส่วนร่วม มีการเปิดโอกาส ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมช่วยเหลือกัน สำหรับองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ เป็นขั้นตอนของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จะเห็นว่าในงานวิจัยนี้เริ่มต้นด้วยการสร้างความตระหนักให้แก่ครู เพื่อให้ครูเห็นความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง หลังจากนั้นจึงมีการดำเนินการที่ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผน ตัดสินใจคัดเลือกแนวปฏิบัติร่วมกัน สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ของ สรศักดิ์ นิมากร และเสาวณี สิริสุขศิลป์ (2560) พบว่า ผู้บริหารควรเปิดโอกาส และรับฟังความคิดเห็นของครู มีการส่งเสริมให้ครูกล้าคิด มีการวางแผนและลงมือปฏิบัติร่วมกันมีการตัดสินใจในรูปแบบของคณะกรรมการ มีการประชุม ติดตามหลังการปฏิบัติงาน และ

องค์ประกอบที่ 3 การติดตามประเมินผล การติดตามประเมินผลเพื่อประเมินผลลัพธ์จากการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของปองทิพย์ เทพอารีย์ และมารุต พัฒนาผล (2557) ที่พบว่า รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ มี 5 ขั้นตอน คือ การเตรียมการ การวางแผน การดำเนินการตามแผนที่กำหนด การประเมินผล และ การสะท้อนผล ประกอบกับผู้วิจัยได้คัดเลือกแนวความคิดการพัฒนาคนที่สอดคล้องกับสภาพบริบท ปัญหาและความต้องการของครู ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ นำประสบการณ์ของการบริหารงานบุคคล ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ จุดเด่น จุดด้อยของโรงเรียน ตลอดจนความต้องการของครู ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการทดสอบระดับชาติ นำมาวิเคราะห์เพื่อให้กระบวนการแก้ปัญหาตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ หลังจากนั้นได้นำผลการศึกษามาผนวกกับแนวคิดทฤษฎีในที่นี้ใช้แนวความคิดการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อันได้แก่ แนวคิดทางจิตวิทยา แนวคิดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ ตลอดจนแนวคิดจิตตปัญญา กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ ที่ผ่านการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทำให้ผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับที่ใช้ได้

3. ผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพส่งผลให้ครูมีคะแนนการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้หลังการเข้าร่วมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วม ครูมีความคิดเห็นที่ดีต่อการเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ รู้สึกไม่โดดเดี่ยว มีความตื่นตัวในการสอน ครูมีการวางแผนการสอนที่ดีเนื่องจากเขียนแผนหน้าเดียวตลอดจนมีความสุขกับการสอนและการประชุม นอกจากนี้ผลที่เกิดกับผู้เรียนพบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนของนักเรียนในทุกระดับชั้นมีค่าสูงกว่าก่อนเรียน คะแนนเฉลี่ยผลการประเมินผลงานนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 อยู่ในระดับดีขึ้นไป ตลอดจน

นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามี乐趣ในการเรียน ครูให้นักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม การสอนของครูไม่น่าเบื่อ มีความตื่นเต้น ครูใจดี นักเรียนได้คิดและเขียนสรุปด้วยตนเอง เนื่องจาก กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ถือได้ว่าเป็นแนวทางการพัฒนาครูที่สอดคล้องกับแนวคิดการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิต การจัดการศึกษาในระบบและนอกระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์สังคมแห่งการเรียนรู้ (สนอง โลหิตวิเศษ, 2559, 31-32) โดยเมื่อผู้วิจัยนำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในโรงเรียนทำให้ครูเกิดความตระหนักในความสำคัญของครูที่ต่อผู้เรียน เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่ดี เกิดการยอมรับในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กล้าที่จะพูดคุย ร่วมวิเคราะห์ปัญหาร่วมกันกับเพื่อนครู ประกอบกับจากผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของโรงเรียนพบว่า มีจุดเด่น คือ ความสามัคคีของครูในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของชุมชนแห่งการเรียนรู้จึงทำให้ครูแต่ละคนมีความมุ่งมั่น พยายามปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ของตนเอง นอกจากนี้ผู้บริหารยังใช้แรงจูงใจภายในคือ การสร้างสภาพภูมิใจและการเห็นความสำคัญและคุณค่าของการเป็นครู และแรงจูงใจภายนอก ได้แก่ การให้การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ นโยบายสนับสนุนจากผู้บริหาร การจัดตารางประชุม และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนอย่างชัดเจน จนทำให้เกิดผลดีต่อครูผู้สอน และส่งผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนด้วย ทั้งนี้ในการนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้ในโรงเรียนจะสำเร็จขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 5 ประการ ได้แก่ ความเป็นผู้นำที่สนับสนุนและแบ่งปันการเรียนรู้ร่วมกัน และการประยุกต์ใช้ความรู้ ค่านิยมร่วมและวิสัยทัศน์ร่วมของสมาชิก การจัดบรรยากาศภายในโรงเรียน และการแบ่งปันการปฏิบัติ (ชูชาติ พวงสมจิตร, 2560, 34-41)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 โรงเรียนควรมีการจัดทำเอกสารรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเผยแพร่และสร้างความเข้าใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

1.2 เงื่อนไขความสำเร็จของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในครั้งนี้ มาจากจุดเด่นที่สำคัญของโรงเรียนคือ ความสามัคคีของครู ดังนั้น หน่วยงานหรือผู้ที่สนใจจะนำรูปแบบไปใช้ ควรทำการศึกษาสภาพของโรงเรียน จุดเด่น จุดด้อย ทำความเข้าใจกระบวนการ และใช้วิธีการแบบเอื้ออาทร ความเข้าใจ ช่วยเหลือเติมเต็มซึ่งกันและกันมากกว่าเน้นการป้อนเนื้อหา และควรคัดเลือกที่ปรึกษาจากภายนอกที่มีคุณลักษณะแห่งความเอื้ออาทร เข้าใจและมีความจริงใจกับครูอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการพัฒนาารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับความสามารถของผู้เรียนในด้านคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ในครอบคลุมทุกด้าน

องค์ความรู้ใหม่และผลที่เกิดต่อสังคม ชุมชน ท้องถิ่น

จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เป็นรูปแบบสำหรับพัฒนาครูตามบริบทของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ เพื่อให้ครูนั้นสามารถจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ ทำให้เด็กและเยาวชนในชุมชนเทศบาลวัดเชียงยืนและชุมชนอื่นๆ ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เกิดการคิดวิเคราะห์ อันจะนำไปสู่การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของจังหวัดเชียงใหม่ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560*. สืบค้นจาก <http://academic.obec.go.th>
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2560). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและแนวทางการนำมาใช้ในสถานศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.*, 10(1), 34-41.
- ปรีดี บุญซื่อ. *การศึกษาที่เป็นเลิศของฟินแลนด์ให้บทเรียนสากลแก่ประเทศต่าง ๆ อย่างไร*. สืบค้นจาก <https://thaipublica.org/2017/11/pridi75>
- ปองทิพย์ เทพอารีย์ และ มารุต พัฒนาผล. (2557). การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 6(2), 284-296.
- ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580). (13 ตุลาคม 2561). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 135 ตอนที่ 82 ก. 35-37.
- เรวดี ชัยเชาวรัตน์. (2558). *วิธีสร้างครูสู่ศิษย์ : ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ : เอกสาร ประมวลแนวคิดและแนวทางพัฒนาวิชาชีพครูสำหรับคณะทำงานโครงการ พัฒนาระบบกลไกและแนวทางการหนุนเสริมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาผู้เรียน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน.
- โรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน. (2555). *รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน*. เชียงใหม่: โรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิศนี ใจฉกาจ. (2560). *กลยุทธ์การพัฒนาครูด้านการสอนคิดวิเคราะห์โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2557). *ข้อเสนอโครงการประเมินผลการดำเนินงานของ สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) รอบ 3 ปี (พ.ศ. 2555-2557) และ โครงการศึกษาและประเมินเพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานของ สวท. ในทศวรรษหน้า*. เสนอต่อ สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน).
- สนอง โลหิตวิเศษ. (2559). ชุมชนแห่งการเรียนรู้. *สารานุกรมศึกษาศาสตร์*, 51(2559), 31-40.

- สรศักดิ์ นิมากรและเสาวณี สิริสุขศิลป์. (2560). แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเฉพาะความพิการทางด้านร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. *วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ*, 6(2), 65-76.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2560). รายงานจากคะแนน PISA ถึงวิกฤตความสามารถในการคิดวิเคราะห์เด็กไทย. สืบค้นจาก <http://www.knowledgefarm.in.th/from-pisa-to-thai-education-crisis/>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทักษะการคิด*. กลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564*. สืบค้นจาก https://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2561). *ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับการประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบปี พ.ศ.2559-2563*. สืบค้นจาก <https://sites.google.com/a/srinan.ac.th/internal-quality-assurance/taw-bng-chi-laea-kenth-kar-pramein-sms-rxb4-2559-2563>
- สุพรรณิ อารวน และแก้วเวียง นานาผล. (2557). การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนผาน้ำทิพย์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุตรศน์*, 9(2), 71-80.